T008 A HÀM VIII (30) Q14-24-Cao Tràng1

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH TAÊNG NHAÁT A-HAØM QUYEÅN 14

Phaåm 24: CAO TRAØNG1 (1)

KINH SOÁ 1

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Xöa, Thieân ñeá Thích baûo vôùi trôøi Tam thaäp tam raèng: “Caùc khanh khi vaøo traän chieán lôùn, neáu ai coù taâm kinh haõi lo sôï, thì caùc khanh haõy quay laïi nhìn laù côø roäng lôùn cuûa ta. Neáu ai thaáy laù côø cuûa ta, lieàn heát sôï haõi. Neáu khanh naøo khoâng nhôù côø cuûa ta, haõy nhôù côø cuûa Y-sa Thieân vöông2, vì ai nhôù côø kia thì nhöõng söï sôï haõi ñang coù lieàn töï tieâu dieät. Neáu caùc khanh khoâng nhôù côø cuûa ta vaø côø cuûa Y-sa Thieân vöông, luùc ñoù neân nhôù côø cuûa Baø-löu-na3 Thieân vöông, vì nhôù côø ñoù thì nhöõng söï sôï haõi ñang coù seõ töï tieâu dieät.” Nay Ta cuõng laïi baûo caùc oâng: “Neáu coù Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø- di naøo maø sôï haõi, döïng ñöùng loâng aùo, baáy giôø neân nieäm thaân Ta, raèng: “Ñaây laø Nhö Lai Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, Minh Haønh Thaønh*, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñaïo Phaùp Ngöï, Thieân Nhaân Sö, hieäu Phaät Chuùng Höïu xuaát hieän ôû ñôøi.” Giaû söû coù söï sôï haõi döïng ñöùng loâng aùo, sôï haõi aáy lieàn töï tieâu dieät. Neáu ai khoâng nieäm Ta, luùc ñoù neân nieäm Phaùp, raèng: “Phaùp cuûa Nhö Lai raát laø vi dieäu, ñöôïc ngöôøi trí hoïc taäp.” Do nieäm phaùp maø moïi sôï haõi töï tieâu dieät. Neáu khoâng nieäm Ta, cuõng khoâng nieäm Phaùp, khi ñoù neân nieäm Thaùnh chuùng, raèng: “Thaùnh chuùng cuûa Nhö Lai raát laø hoøa thuaän, phaùp phaùp thaønh töïu4, giôùi thaønh töïu, Tam-muoäi thaønh töïu, trí tueä thaønh töïu, giaûi thoaùt thaønh töïu, giaûi thoaùt tri kieán tueä thaønh töïu, goàm coù boán ñoâi taùm baäc. Ñoù laø Thaùnh chuùng Nhö Lai, ñaùng kính, ñaùng thôø, laø ruoäng phöôùc cuûa theá gian.” Ñoù goïi laø Thaùnh chuùng Nhö Lai. Baáy giôø, neáu nieäm Taêng roài, moïi sôï haõi töï tieâu dieät. Tyø-kheo neân bieát, Thích Ñeà-hoaøn Nhaân coøn coù daâm, noä, si. Song trôøi Tam thaäp tam nieäm töôûng chuû mình maø heát sôï haõi, huoáng chi Nhö Lai khoâng coøn coù taâm duïc, noä, si, neân nieäm töôûng ñeán maø coù sôï haõi sao? Neáu Tyø-kheo naøo coù sôï haõi, sôï haõi töï tieâu dieät. Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, haõy nieäm Tam toân: Phaät, Phaùp vaø Thaùnh chuùng. Naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy.

1.

Paøli, S. 11. 1. 3 Dhajaggasuttaö (R i. 218).

Y-sa Thieân vöông . Skt. Ìzaøna (Y-xaù-na thieân), moät trong Hoä theá Thieân vöông cuûa Maät giaùo. Paøli:

2.

Ìsaøna, moät trong caùc Thöôïng ñaúng thaàn cuûa caùc Baø-la-moân. Cf. D.i. 244. Baø-löu-na . Skt. Varuòa (Thuûy thieân), moät trong möôøi hai chö Thieân cuûa

Maät giaùo, chuû quaûn caùc 3.

boä quyû thaàn. Paøli, ibid, ñoàng ñöôïc keå chuùng vôùi Ìsaøna, Indra, Soma, Pajaøpati, Brahmaø. Phaùp phaùp thaønh töïu , töùc thaønh töïu phaùp tuøy phaùp, söï haønh trì phaùp theo tuaàn töï cuûa phaùp. 4.

Paøli: Dhammaønudhammapaæipanna.

Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 2

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, trong nöôùc Baït-kyø coù quyû teân laø Tyø-sa5, ôû nöôùc ñoù raát laø hung baïo, gieát daân voâ soá, thöôøng moãi ngaøy gieát moät ngöôøi, hoaëc ngaøy hai ngöôøi, ba ngöôøi, boán ngöôøi, naêm ngöôøi, möôøi ngöôøi, hai möôi ngöôøi, ba möôi ngöôøi, boán möôi ngöôøi, naêm möôi ngöôøi. Nöôùc ñoù baáy giôø ñaày daãy caùc quyû thaàn, La-saùt. Luùc baáy giôø nhaân daân nöôùc Baït-kyø tuï hoäi laïi, cuøng baøn luaän: –Chuùng ta coù theå traùnh nöôùc naøy, sang nöôùc khaùc, khoâng caàn ôû ñaây. Baáy giôø, aùc quyû Tyø-sa bieát ñöôïc yù nghó trong loøng nhöõng ngöôøi daân kia, lieàn baûo nhaân daân kia: –Caùc ngöôi chôù rôøi nôi naøy ñeán nöôùc khaùc. Vì sao? Vì cuoái cuøng khoâng thoaùt tay ta. Moãi ngaøy caùc ngöôi mang moät ngöôøi teá ta, ta seõ khoâng quaáy nhieãu caùc ngöôi. Khi aáy, daân Baït-kyø haèng ngaøy baét moät ngöôøi teá aùc quyû kia. Khi aùc quyû kia aên thòt ngöôøi roài, laáy haøi coát neùm vaøo nôi khaùc trong nuùi, neân hang suoái trong nuùi kia ñaày nhöõng xöông. Baáy giôø, coù tröôûng giaû teân laø Thieän Giaùc soáng taïi nôi ñoù, nhieàu tieàn laém cuûa, tieàn chöùa ngaøn öùc; la, löøa, laïc ñaø khoâng theå tính heát; kim ngaân, traân baûo, xa cöø, maõ naõo, traân chaâu, hoå phaùch cuõng khoâng theå keå. Tröôûng giaû kia coù con trai nhoû teân laø Na-öu-la. Vì chæ coù moät con trai, neân raát ñöôïc yeâu quyù, thöông nhôù chöa töøng rôøi maét. Theo kyø haïn naøy, baáy giôø ñeán löôït ñöùa treû Na-öu-la phaûi teá quyû. Baáy giôø, cha meï Na-öu-la taém röûa ñöùa treû naøy vaø maëc y phuïc ñeïp, daãn ñeán nôi goø maû choã quyû kia. Ñeán ñoù, roài khoùc loùc, keâu la khoâng theå keå xieát vaø noùi nhö vaày: –Caùc thaàn vaø ñòa thaàn, thaûy ñeàu chöùng minh cho. Chuùng toâi chæ coù moät ñöùa con naøy. Xin caùc thaàn saùng suoát haõy chöùng minh cho. Hai möôi taùm vò ñaïi quyû thaàn vöông xin haõy gia hoä cho, khieán ñöøng bò tai aùch. Xin ñaûnh leã heát thaûy Töù Thieân vöông, xin thuû hoä ñöùa treû naøy khieán ñöôïc cöùu thoaùt. Cuõng xin ñaûnh leã Thích Ñeà-hoaøn Nhaân, xin cöùu maïng ñöùa treû naøy. Cuõng laïi ñaûnh leã Phaïm Thieân vöông, xin cöùu thoaùt maïng naøy. Cuõng xin ñaûnh leã chö Quyû thaàn hoä theá, ñeå thoaùt aùch naøy. Nay con cuõng xin ñaûnh leã caùc vò A-la-haùn laäu taän, ñeä töû Nhö Lai ñeå thoaùt aùch naøy. Cuõng laïi ñaûnh leã caùc vò Bích-chi-phaät voâ sö, töï giaùc, ñeå thoaùt aùch naøy. Nay cuõng töï ñaûnh leã Nhö Lai kia, haøng phuïc ngöôøi chöa haøng phuïc, ñoä ngöôøi chöa ñöôïc ñoä, baûo hoä ngöôøi chöa ñöôïc baûo hoä, cöùu thoaùt ngöôøi chöa ñöôïc

cöùu thoaùt, khieán Baùt-nieát-baøn ngöôøi chöa ñöôïc Baùt-nieát-baøn, cöùu hoä cho ngöôøi chöa ñöôïc cöùu hoä, laøm maét saùng cho ngöôøi muø, laøm ñaïi y vöông cho ngöôøi beänh. Ñoái vôùi trôøi, roàng, quyû thaàn, taát caû nhaân daân, ma vaø ma thieân, Ngaøi laø baäc toái toân thöôïng, khoâng ai coù theå saùnh baèng, ñaùng kính ñaùng quyù, laøm ruoäng phöôùc laønh cho moïi ngöôøi, khoâng ai hôn Nhö Lai. Vaäy, xin Nhö Lai haõy giaùm saùt cho. Xin Nhö Lai haõy roïi ñeán loøng chí thaønh naøy.

Tyø-sa ; quyû Tyø-xaù-xaø, aên tinh khí cuûa ngöôøi. Skt. Pizaøca. Thöôøng ñoàng nhaát vôùi yakkha (daï-xoa) 5.

trong vaên hoïc Paøli.

Cha meï Na-öu-la sau khi ñöa ñöùa treû cho quyû roài, lui trôû veà. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baèng Thieân nhaõn thanh tònh, laïi baèng Thieân nhó nghe thaáu nhöõng lôøi naøy, cha meï cuûa Na-öu-la khoùc loùc van xin khoâng theå keå xieát. Khi ñoù, Ñöùc Theá Toân duøng thaàn tuùc löïc ñeán choã ôû cuûa con quyû döõ trong nuùi kia. Luùc aùc quyû kia ñang tuï taäp taïi choã quyû thaàn phía Baéc Tuyeát sôn, Theá Toân vaøo taïi truù xöù cuûa quyû maø ngoài, ngoài kieát giaø chaùnh thaân, chaùnh yù. Luùc ñoù, ñöùa treû Na-öu-la laàn hoài ñi ñeán choã truù xöù cuûa quyû kia. Töø xa, ñöùa treû Na- öu-la nhìn thaáy Nhö Lai truù xöù cuûa aùc quyû, aùnh saùng röïc rôõ, chaùnh thaân chaùnh yù, coät nieäm ôû tröôùc, nhan saéc ñoan chaùnh ít coù treân ñôøi, caùc caên tòch tónh, coù nhieàu coâng ñöùc haøng phuïc caùc ma. Nhöõng coâng ñöùc nhö vaäy khoâng theå keå xieát. Coù ba möôi hai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp trang nghieâm thaân Ngaøi, nhö nuùi Tu-di vöôït treân caùc ñænh nuùi. Göông maët Ngaøi nhö maët trôøi, maët traêng, cuõng nhö aùnh saùng cuûa nuùi vaøng chieáu xa. Thaáy vaäy roài, noù sinh taâm hoan hyû, höôùng veà Nhö Lai maø nghó nhö vaày: “Ñaây aét khoâng phaûi aùc quyû Tyø-sa. Vì sao? Vì nay ta thaáy ngöôøi naøy maø taâm raát hoan hyû. Neáu ngöôøi chính laø aùc quyû thì cöù tuøy yù maø aên6.” Luùc ñoù, Ñöùc Theá Toân baûo: –Na-öu-la, ñuùng nhö nhöõng ñieàu con nghó. Ta nay laø Nhö Lai Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, ñeán cöùu con vaø haøng phuïc aùc quyû naøy. Na-öu-la nghe nhöõng lôøi naøy, vui möøng hôùn hôû khoâng theå töï kieàm cheá, lieàn ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân. Khi ñoù, Theá Toân noùi cho ñöùa beù nhieàu ñeà taøi vi dieäu; luaän veà boá thí, luaän veà trì giôùi, luaän veà sinh Thieân, duïc laø nhô aùc, laø höõu laäu, laø haïnh baát tònh, xuaát gia laø con ñöôøng xuaát yeáu, tröø khöû caùc loaïn töôûng. Khi Ñöùc Theá Toân ñaõ thaáy taâm yù ñöùa treû Na-öu-la hoan hyû, taùnh yù nhu nhuyeán. Nhö phaùp maø chö Phaät Theá Toân thöôøng thuyeát, laø Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo, baáy giôø Theá Toân cuõng vì beù maø thuyeát ñuû. Beù lieàn ôû treân choã ngoài saïch heát caùc traàn caáu, ñöôïc maét phaùp trong saïch. Beù ñaõ thaáy phaùp, ñaéc phaùp, thaønh töïu caùc phaùp, tieáp nhaän caùc phaùp khoâng coù nghi ngôø, hieåu ñöôïc lôøi daïy Nhö Lai, quy y Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng vaø thoï naêm giôùi. Khi aáy, aùc quyû Tyø-sa trôû veà ñeán truù xöù mình7. Töø xa, aùc quyû troâng thaáy Theá Toân ñang ngoài ñoan chaùnh tö duy, thaân khoâng lay ñoäng. Thaáy vaäy, noù noåi saân haän phaãn noä, noåi möa, saám seùt, hoaëc möa ñao kieám

nhaém ñeán Nhö Lai; nhöng khi chöa rôi xuoáng ñaát lieàn bieán thaønh hoa sen öu-baùt. Khi ñoù quyû kia caøng theâm thònh noä, laøm möa xuoáng caùc nuùi, soâng, vaùch ñaù; nhöng khi möa chöa rôi xuoáng ñaát lieàn bieán thaønh voâ soá ñoà aên thöùc uoáng. Quyû kia laïi hoùa laøm con voi lôùn, gaàm theùt nhaém ñeán choã Nhö Lai. Theá Toân laïi hoùa laøm sö töû chuùa. Quyû kia laïi bieán laøm hình sö töû nhaém ñeán choã Nhö Lai. Theá Toân bieán laøm moät ñaùm löûa lôùn. Quyû kia laïi caøng thònh noä, bieán thaønh roàng lôùn coù baûy ñaàu. Theá Toân bieán laøm Kim sí ñieåu lôùn. Khi ñoù quyû kia lieàn töï nghó nhö vaày: “Nay nhöõng thaàn maø ta coù, hieän ñaõ troå heát roài. Song khoâng ñoäng ñeán loâng aùo cuûa Sa-moân naøy. Nay ta neân ñeán hoûi oâng ta nghóa saâu naøy.” Khi ñoù quyû kia hoûi Theá Toân: –Nay ta muoán hoûi nghóa saâu xa. Neáu khoâng theå traû lôøi ñöôïc, ta seõ naém hai chaân oâng quaêng xuoáng bieån Nam.

6. Truyeän keå gaàn gioáng vôùi truyeän Hatthaka AØôavaka, Paøli, cf. AA. i. 212. Noäi dung gaàn vôùi truyeän keå Phaät ñeán truù xöù cuûa quyû A-laïp [*], cf. Taïp 50, kinh 1326 (T2n99, tr. 7.

364b21).

Ñöùc Theá Toân baûo: –AÙc quyû neân bieát, Ta töï quaùn saùt thaáy khoâng coù trôøi vaø ngöôøi, Sa-moân, Baø-la-moân, hoaëc ngöôøi, hoaëc phi nhaân naøo coù theå naém hai chaân Ta neùm xuoáng bieån Nam. Nhöng nay ngöôi muoán hoûi nghóa thì coù theå hoûi. Khi ñoù, aùc quyû hoûi: –Sa-moân, nhöõng gì laø haønh cuõ, nhöõng gì laø haønh môùi, nhöõng gì laø haønh dieät? Theá Toân baûo: –AÙc quyû neân bieát, maét laø haønh cuõ, do duyeân laø nhöõng gì ñöôïc laøm töø tröôùc maø sinh thoï thaønh haønh. Tai, muõi, löôõi9, thaân, yù; ñoù laø caùc haønh cuõ, do duyeân laø nhöõng gì ñöôïc laøm 8

töø tröôùc maø sinh thoï* thaønh haønh. AÙc quyû, ñoù goïi ñaây laø caùc haønh cuõ. Quyû Tyø-sa hoûi: –Sa-moân, nhöõng gì laø haønh môùi? Theá Toân baûo: –Nhöõng gì ñöôïc laøm trong hieän taïi, ba bôûi thaân, boán bôûi mieäng, ba bôûi yù. AÙc quyû, ñoù goïi laø haønh môùi. AÙc quyû hoûi: –Nhöõng gì laø haønh dieät? Theá Toân baûo: –AÙc quyû neân bieát, haønh cuõ ñaõ dieät taän khoâng coøn taùi sinh; haønh môùi khoâng ñöôïc taïo taùc; caùi chaáp thuû naøy vónh vieãn khoâng sinh, vónh vieãn dieät taän khoâng coøn taøn dö. Ñoù goïi laø haønh dieät. Khi ñoù quyû kia baïch Theá Toân: –Nay ta raát ñoùi, taïi sao cöôùp thöùc aên cuûa ta? Ñöùa treû naøy laø thöùc aên cuûa ta. Sa-moân, traû ñöùa treû naøy laïi cho ta! Theá Toân baûo: –Xöa kia, khi Ta chöa thaønh ñaïo, töøng laøm Boà-taùt coù, chim boà caâu bay nuùp nôi Ta, Ta coøn khoâng tieác thaân maïng cöùu nguy boà caâu kia, huoáng chi nay Ta ñaõ thaønh Nhö Lai, haù laïi coù theå boû ñöùa treû naøy cho ngöôi aên thòt! AÙc quyû, nay ngöôi coù duøng heát thaàn löïc cuûa ngöôi, Ta quyeát khoâng trao ñöùa treû naøy cho ngöôi. Theá naøo, aùc quyû, thôøi Phaät Ca-dieáp ngöôi ñaõ töøng laøm Sa-moân tu trì phaïm haïnh, sau laïi phaïm giôùi sinh laøm aùc quyû naøy. Baáy giôø, aùc quyû nöông vaøo oai thaàn cuûa Phaät, lieàn nhôù laïi nhöõng vieäc ñaõ laøm ñôøi tröôùc. AÙc quyû beøn ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân vaø noùi nhö vaày: –Nay con laø

ngöôøi ngu si khoâng phaân bieät chaân nguïy, môùi sinh taâm naøy ñoái vôùi Nhö Lai. Cuùi xin Theá Toân nhaän söï saùm hoái cuûa con. Nhö vaäy ba, boán laàn.10 Theá Toân baûo: –Cho pheùp ngöôi hoái loãi, ñöøng taùi phaïm nöõa. Baáy giôø, Theá Toân vì quyû Tyø-sa thuyeát phaùp vi dieäu khieán sinh hoan hyû. Sau ñoù, aùc quyû kia töï tay daâng leân Theá Toân haøng ngaøn laïng vaøng, baïch Theá Toân: –Nay con ñem hang nuùi naøy cuùng döôøng chieâu-ñeà Taêng, cuùi xin Ñöùc Theá Toân vì con maø thoï nhaän noù vaø haøng ngaøn laïng vaøng naøy.

8.

Nguyeân baûn: Thoáng.

Ñeå baûn: Khaåu ; cheùp nhaàm.

9.

10. Nguyeân Haùn: Tam töù. Laëp laïi ba laàn thoâi, khoâng coù boán. Haùn cheùp dö.

Noù noùi ba laàn nhö vaäy. Baáy giôø, Theá Toân lieàn tieáp nhaän hang nuùi naøy, roài noùi keä naøy: Thí vöôøn traùi maùt meû Laøm caàu baéc ngang soâng Hoaëc giaû laøm thuyeàn lôùn Cuøng caùc ñoà nuoâi soáng; Ngaøy ñeâm khoâng löôøi moûi Ñöôïc phöôùc khoâng theå löôøng Phaùp nghóa, giôùi thaønh töïu Cheát roài ñöôïc sinh Thieân. Khi ñoù, quyû kia baïch Theá Toân: –Khoâng bieát Theá Toân coøn coù gì chæ daïy? Theá Toân baûo: –Nay ngöôi boû hình cuõ cuûa ngöôi, maëc ba y laøm Sa-moân, vaøo thaønh Baït-kyø, ñeán baát kyø nôi choán naøo, noùi lôøi daïy naøy: “Caùc Hieàn giaû neân bieát, Nhö Lai xuaát hieän ôû ñôøi, haøng phuïc ngöôøi chöa ñöôïc haøng phuïc, ñoä ngöôøi chöa ñöôïc ñoä, giaûi thoaùt ngöôøi chöa ñöôïc giaûi thoaùt, cöùu hoä ngöôøi chöa ñöôïc cöùu hoä, ngöôøi muø laøm maét saùng, ôû giöõa chö Thieân, Ngöôøi ñôøi, Thieân long, Quyû thaàn, Ma hoaëc Ma thieân, hoaëc ngöôøi, phi nhaân, Ngaøi laø baäc toái toân thöôïng, khoâng ai saùnh baèng, ñaùng kính, ñaùng quyù, laøm ruoäng phöôùc laønh cho loaøi ngöôøi. Hoâm nay, Ngaøi ñaõ ñoä caäu beù Na-öu-la vaø haøng phuïc aùc quyû Tyø-sa, caùc Hieàn giaû coù theå ñeán ñoù ñeå ñöôïc thoï giaùo. Ñaùp: –Kính vaâng, Theá Toân! Baáy giôø, quyû Tyø-sa laøm Sa-moân, maëc ba phaùp y, vaøo caùc ñöôøng heûm trong laøng, laøm theo söï chæ daïy naøy: “… Hoâm nay, Ngaøi ñaõ ñoä caäu beù Na-öu-la vaø haøng phuïc aùc quyû Tyø-sa, caùc baïn coù theå ñeán ñoù ñeå ñöôïc thoï giaùo.” Vaøo baáy giôø, nhaân daân trong nöôùc Baïc-kyø soâi ñoäng. Luùc ñoù, tröôûng giaû Thieän Giaùc nghe nhöõng lôøi naøy roài, vui möøng hôùn hôû, khoâng theå töï kieàm cheá, daãn taùm vaùn boán ngaøn ngöôøi daân ñeán choã Ñöùc Theá Toân. Ñeán nôi, ñaûnh leã saùt chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Khi aáy nhaân daân trong thaønh Baït-kyø coù ngöôøi laøm leã saùt chaân Phaät, hoaëc coù ngöôøi ñöa cao tay leân chaøo. Khi taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi ñaõ ñeán ngoài qua moät beân, Ñöùc Theá Toân laàn löôït noùi phaùp vi dieäu cho hoï; luaän veà boá thí, luaän veà trì giôùi, luaän veà sinh Thieân, duïc laø töôûng baát tònh, laø höõu laäu, laø tai hoaïn lôùn. Roài Ñöùc Theá Toân quaùn saùt taâm taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi daân kia, yù ñaõ hoan hyû. Nhö phaùp maø chö Phaät Theá Toân thöôøng thuyeát, Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo, Ngaøi cuõng thuyeát phaùp naøy cho taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi daân kia. Moïi ngöôøi

ngay treân choã ngoài saïch heát buïi traàn, ñöôïc maét phaùp trong saïch, nhö aùo traéng tinh deã nhuoäm ra maøu. Taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi daân naøy cuõng vaäy, ruõ saïch buïi traàn, ñöôïc maét phaùp trong saïch, ñöôïc phaùp, thaáy phaùp, phaân bieät caùc phaùp, khoâng coù nghi ngôø, ñaït khoâng choã sôï, töï quy y tam toân: Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng vaø thoï naêm giôùi. Baáy giôø, tröôûng giaû cha cuûa Na-öu-la baïch Theá Toân: –Cuùi xin Ñöùc Theá Toân nhaän lôøi thænh cuûa con. Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Sau khi tröôûng giaû ñoù thaáy Theá Toân ñaõ im laëng nhaän lôøi, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy,

ñaûnh leã saùt chaân, lui trôû veà nhaø. Saép ñaët caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng, ngaàn aáy höông vò. Saùng sôùm töï baùo ñeán giôø. Khi aáy ñeán giôø, Theá Toân khoaùc y, caàm baùt, vaøo thaønh Baït-kyø, ñi ñeán nhaø tröôûng giaû, choã treân ngoài doïn saün. Khi tröôûng giaû thaáy Theá Toân ñaõ ngoài an vò, beøn töï tay roùt nöôùc, chaâm sôùt voâ soá ñoà aên thöùc uoáng. Sau khi thaáy Theá Toân aên xong, duøng nöôùc röûa, oâng laáy moät chieác gheá ngoài tröôùc Nhö Lai, baïch Theá Toân: –Laønh thay, Theá Toân! Neáu chuùng boán boä caàn y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng naèm, ngoïa cuï, thuoác men trò beänh, ñeàu ñeán nhaø con laáy. Theá Toân baûo: –Ñöôïc, tröôûng giaû. Nhö lôøi oâng noùi. Theá Toân lieàn noùi phaùp vi dieäu cho tröôûng giaû. Thuyeát phaùp xong, Ngaøi rôøi choã ngoài ñöùng daäy maø ñi. Baáy giôø, trong khoaûnh khaéc nhö löïc só co duoãi caùnh tay, Theá Toân bieán khoûi Baït-kyø trôû veà laïi ñeán tinh xaù Kyø hoaøn taïi Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Neáu chuùng boán boä caàn y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng naèm, ngoïa cuï, thuoác men trò beänh, ñeán nhaø tröôûng giaû cha Na-öu-la laáy. Baáy giôø, Theá Toân laïi baûo caùc Tyø-kheo: –Hieän nay, nhö Ta, ñeä töû ñöùng ñaàu trong haøng Öu-baø-taéc khoâng gì laãn tieác ñoù chính laø cha cuûa Na-öu-la. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 3

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Ni-caâu-löu, giöõa nhöõng ngöôøi hoï Thích11, cuøng vôùi naêm traêm ñaïi Tyø-kheo. Baáy giôø, coù haøng ngaøn ngöôøi thuoäc haøo toäc cuûa hoï Thích ñeán choã Theá Toân. Ñeán nôi, ñaûnh leã saùt chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø nhöõng ngöôøi hoï Thích baïch Phaät: –Nay Ngaøi neân laøm vua cai trò ñaát nöôùc naøy, ñeå doøng hoï chuùng ta khoâng bò muïc naùt, khoâng ñeå ngoâi Chuyeån luaân thaùnh vöông ñeán Ngaøi thì ñoaïn tuyeät. Neáu Theá Toân khoâng xuaát gia, Ngaøi seõ laø Chuyeån luaân thaùnh vöông ôû trong thieân haï, thoáng laõnh boán thieân haï, coù ñuû ngaøn ngöôøi con. Doøng hoï cuûa chuùng ta noåi danh khaép nôi, raèng Chuyeån luaân thaùnh vöông xuaát hieän trong doøng hoï Thích. Vì vaäy, Theá Toân, Ngaøi haõy laøm vua cai trò, ñöøng ñeå doøng vua döùt maát. Theá Toân baûo: –Nay Ta chính laø thaân vua, goïi laø Phaùp vöông. Vì sao? Nay Ta hoûi caùc ngöôi. Theá naøo, caùc vò hoï Thích, noùi raèng Chuyeån luaân thaùnh vöông laø coù ñaày ñuû baûy baùu, ngaøn ngöôøi con trai duõng maõnh. Nay Ta, ôû trong tam thieân ñaïi thieân saùt ñoä, laø toái toân

thöôïng, khoâng ai coù theå saùnh baèng, thaønh töïu baùu baûy giaùc yù, coù voâ soá haøng ngaøn ngöôøi con laø caùc Thanh

Thích-sí , xem cht. kinh soá 10, phaåm 17 treân. 11.

vaên haàu quanh.
Baáy giôø Ñöùc Theá Toân lieàn noùi keä naøy:
Ngoâi vò kia laøm gì
Ñöôïc roài, sau laïi maát
Ngoâi naøy toái toân thaéng
Khoâng taän cuøng, khôûi thuûy.
Chieán thaéng khoâng theå ñoaït
Chieán thaéng naøy toái thaéng
Phaät coù voâ löôïng haønh
Khoâng daáu; ai thaáy daáu?
Cho neân, caùc vò Thích chuûng haõy tìm phöông tieän cai trò baèng chaùnh phaùp.
Caùc vò
Thích chuûng phaûi hoïc nhöõng ñieàu naøy nhö vaäy.
Caùc vò Thích chuûng sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 412

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Khi ñoù coù moät Tyø-kheo ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø Tyø-kheo kia baïch Phaät: –Coù saéc naøo maø thöôøng coøn, khoâng bieán dòch, coøn maõi ôû theá gian, cuõng khoâng di ñoäng? Coù thoï*, töôûng, haønh, thöùc maø thöôøng coøn, khoâng bieán dòch, coøn maõi ôû theá gian, cuõng khoâng di ñoäng? Theá Toân baûo: –Naøy Tyø-kheo, khoâng coù saéc naøo maø thöôøng coøn, khoâng bieán dòch, coøn maõi ôû theá gian, cuõng khoâng di ñoäng. Cuõng khoâng coù thoï*, töôûng, haønh, thöùc naøo maø thöôøng coøn, khoâng bieán dòch, coøn maõi ôû theá gian, cuõng khoâng di ñoäng. Tyø-kheo, neáu coù saéc naøy, thöôøng coøn, khoâng bieán dòch, coøn maõi ôû theá gian; ngöôøi phaïm haïnh khoâng ñöôïc phaân bieät13. Hoaëc thoï, töôûng, haønh, thöùc toàn taïi maõi ôû theá gian khoâng bieán dòch; ngöôøi phaïm haïnh khoâng ñöôïc phaân bieät. Cho neân, Tyø-kheo, vì saéc (khoâng theå phaân bieät)14 khoâng coøn maõi ôû theá gian, cho neân ngöôøi phaïm haïnh môùi ñöôïc phaân bieät ñeå dieät taän goác khoå. Cuõng khoâng coù thoï*, töôûng, haønh, thöùc naøo maø coøn maõi ôû theá gian, cho neân phaïm haïnh môùi ñöôïc phaân bieät ñeå dieät taän goác khoå. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân laáy moät ít ñaát boû leân moùng tay, roài noùi vôùi Tyø-kheo kia: –Sao, Tyø-kheo, coù thaáy ñaát treân moùng tay naøy khoâng? Tyø-kheo ñaùp: –Daï vaâng, Theá Toân, con ñaõ thaáy. Phaät baûo Tyø-kheo:

12.

Paøli, S. 22. 97 Nakhaøsika (R. iii. 247).

13.

Tham chieáu Paøli, ibid., Nayidaö brahmacariyavaøso paóóaøyetha sammaø dukkhakkhayaøya, ñôøi soáng phaïm haïnh naøy khoâng ñöôïc thieát laäp cho muïc ñích chaân chaùnh dieät khoå.

14.

Baûn Haùn coù theå cheùp dö, neân cho vaøo ngoaëc.

–Neáu coù saéc chæ nhieàu ngaàn aáy maø thöôøng haèng toàn taïi ôû theá gian; ngöôøi phaïm haïnh khoâng ñöôïc phaân bieät ñöôïc dieät taän khoå. Cho neân, Tyø-kheo, vì khoâng coù saéc ngaàn aáy maø thöôøng taïi neân coù haønh phaïm haïnh ñeå dieät taän goác khoå. Sôû dó nhö vaäy, Tyø-kheo neân bieát, xöa Ta töøng laøm ñaïi vöông, thoáng laõnh boán thieân haï, duøng phaùp ñeå trò hoùa, thoáng laõnh nhaân daân, baûy baùu ñaày ñuû. Baûy baùu laø baùnh xe baùu, voi baùu, ngöïa baùu, chaâu baùu, ngoïc nöõ baùu, cö só baùu, ñieån binh baùu. Tyø-kheo neân bieát, vaøo luùc baáy giôø, khi Ta laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông naøy, thoáng laõnh boán thieân haï, coù taùm vaïn boán ngaøn voi thaàn, voi teân boà-hoâ. Laïi coù taùm vaïn boán ngaøn xe co gaén loâng chim15, coù xe duøng da sö töû phuû, coù xe duøng da choù soùi phuû, thaûy ñeàu treo traøng phan, loïng cao. Laïi coù taùm vaïn boán ngaøn ñaøi cao roäng, gioáng nhö choã ôû cuûa Thieân ñeá. Laïi coù taùm vaïn boán ngaøn giaûng ñöôøng, gioáng nhö phaùp giaûng ñöôøng16. Laïi coù taùm vaïn boán ngaøn ngoïc nöõ, gioáng nhö Thieân nöõ. Laïi coù taùm vaïn boán ngaøn toøa roäng lôùn, thaûy ñeàu ñöôïc caån baèng vaøng, baïc, baûy baùu. Laïi coù taùm vaïn boán ngaøn y phuïc, trang söùc, ñeàu laø maøu saéc ñeïp meàm maïi. Laïi coù taùm vaïn boán ngaøn ñoà ñöïng thöùc aên uoáng, bao nhieâu laø höông vò khaùc nhau. Tyø-kheo neân bieát, baáy giôø ta côõi moät con voi lôùn, maøu traéng tinh, mieäng ñeïp coù saùu ngaø, ñöôïc trang söùc baèng vaøng, baïc, coù theå bay ñi, cuõng coù theå aån hình hoaëc lôùn hoaëc nhoû, voi teân Boà-hoâ17. Ta baáy giôø côõi moät con ngöïa thaàn, loâng ñuoâi maøu son ñoû, khi ñi thaân khoâng laéc, thaân trang söùc vaøng baïc, coù theå bay ñi, cuõng coù theå aåm hình, hay coù theå bieán lôùn bieán nhoû. Ngöïa teân Mao vöông18. Luùc baáy giôø, Ta soáng taïi moät laâu ñaøi trong soá taùm vaïn boán ngaøn toøa laâu ñaøi cao roäng. Laâu ñaøi naøy teân laø Tu-ni-ma19, hoaøn toaøn laøm baèng vaøng. Baáy giôø Ta nghæ ñeâm trong moät giaûng ñöôøng. Giaûng ñöôøng teân laø phaùp thuyeát, hoaøn toaøn laøm baèng vaøng. Baáy giôø Ta ñi treân moät chieác xe coù gaén loâng chim*. Xe teân laø Toái thaéng20, ñöôïc laøm toaøn baèng vaøng. Baáy giôø Ta daãn moät ngoïc nöõ theo beân mình sai khieán cuõng gioáng nhö chò em. Baáy giôø Ta ngoài treân moät toøa trong soá taùm vaïn boán ngaøn toøa cao roäng, vaøng baïc anh laïc khoâng theå keå xieát. Baáy giôø Ta maëc moät boä y phuïc meàm dòu gioáng nhö Thieân y. Nhöõng thöùc Ta aên coù vò nhö cam loà. Vaøo luùc Ta ñang laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông, coù taùm vaïn boán ngaøn voi thaàn, saùng naøo cuõng keùo tôùi ngoaøi cöûa thaønh, gaây haïi raát nhieàu, khoâng theå keå xieát. Luùc ñoù Ta nghó theá naøy: “Taùm vaïn boán ngaøn voi thaàn naøy, saùng naøo cuõng ñi tôùi ngoaøi cöûa thaønh gaây haïi raát nhieàu,

khoâng theå keå xieát. Nay trong yù ta muoán chia laøm hai phaàn. Boán vaïn hai ngaøn saùng naøo cuõng ñeán ngheânh giaù." Caùc Tyø-kheo, baáy giôø Ta nghó theá naøy: "Xöa, Ta ñaõ taïo phöôùc gì, maø nay ñöôïc oai löïc naøy?" Cho ñeán, Ta laïi nghó: "Do ba nguyeân nhaân khieán ta ñöôïc phöôùc laønh naøy. Nhöõng gì laø ba? Ñoù laø hueä thí, nhaân töø vaø töï thuû hoä." Tyø-kheo, haõy quaùn saùt, caùc haønh baáy giôø hoaøn toaøn bò dieät taän khoâng coøn taøn dö. Soáng vui thuù trong vôùi duïc yù baáy giôø khoâng nhaøm chaùn. Nhöng laïi nhaøm chaùn giôùi luaät Hieàn thaùnh. Sao, Tyø-kheo, saéc naøy thöôøng hay voâ thöôøng?

15.

Xem cht. kinh soá 11 phaåm 19 treân.

Phaùp giaûng ñöôøng . Paøli: Dhammapaøsaøda, cung ñieän Phaùp; cf. D. ii 187.

16.

Boà-hoâ . Paøli, ibid., Uposatha. 17.

Mao vöông . Paøli, ibid., Valaøhaka, Vaân maõ vöông. 18.

Tu-ni-ma . Paøli, ibid., Mahaøviyuøhakuøæaøgaøra, laâu ñaøi Ñaïi trang nghieâm.

19.

Toái thaéng . Paøli, ibid., Vejayantaratha. 20.

Tyø-kheo ñaùp: –Voâ thöôøng, baïch Theá Toân! Neáu voâ thöôøng, laø phaùp bieán ñoåi, oâng coù neân sinh taâm naøy: "Caùi naøy laø cuûa ta; ta laø cuûa caùi naøy21 khoâng?" Ñaùp: –Khoâng, baïch Theá Toân! Thoï, töôûng, haønh, thöùc laø thöôøng hay voâ thöôøng? Tyø-kheo ñaùp: –Voâ thöôøng, baïch Theá Toân! Neáu laø voâ thöôøng thì laø phaùp bieán ñoåi, oâng coù neân sinh taâm naøy: "Caùi naøy laø cuûa ta; ta laø cuûa caùi naøy khoâng?" Ñaùp: –Khoâng, baïch Theá Toân! –Cho neân, naøy Tyø-kheo, nhöõng gì laø saéc, hoaëc quaù khöù, töông lai, hieän taïi, hoaëc lôùn hoaëc nhoû, hoaëc toát hoaëc xaáu, hoaëc xa hoaëc gaàn; saéc naøy chaúng phaûi cuûa ta, ta khoâng phaûi cuûa saéc naøy. Nhö vaäy ñöôïc giaùc tri22 bôûi ngöôøi trí23. Nhöõng gì laø thoï hoaëc quaù khöù, töông lai, hieän taïi, hoaëc xa hoaëc gaàn; thoï naøy cuõng chaúng phaûi cuûa ta, ta khoâng phaûi cuûa thoï naøy. Nhö vaäy ñöôïc giaùc tri bôûi ngöôøi trí. Tyø-kheo, haõy quaùn nhö vaày: Haøng Thanh vaên nhaøm tôûm maét, nhaøm tôûm saéc, nhaøm tôûm thöùc con maét, cuõng nhaøm tôûm khoå laïc phaùt sinh do duyeân thöùc con maét; cuõng nhaøm tôûm tai, nhaøm tôûm thanh, nhaøm tôûm thöùc cuûa tai, cuõng nhaøm tôûm khoå laïc phaùt sinh do duyeân thöùc cuûa tai; cuõng nhaøm tôûm muõi, löôõi, thaân, yù vaø phaùp, cuõng nhaøm tôûm khoå laïc phaùt sinh do duyeân bôûi yù. Ñaõ nhaøm tôûm, ñöôïc giaûi thoaùt. Ñaõ giaûi thoaùt, ñöôïc trí giaûi thoaùt, bieát nhö thöïc raèng, sinh töû ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc caàn laøm ñaõ xong, khoâng coøn taùi sinh nöõa. Baáy giôø, Tyø-kheo kia ñöôïc Theá Toân chæ daïy nhö vaäy, ôû nôi vaéng veû, töï tu, tö duy, vì muïc ñích maø thieän gia nam töû caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, lìa boû gia ñình, tu voâ thöôïng phaïm haïnh, cho ñeán, nhö thöïc bieát raèng, sinh töû ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc caàn laøm ñaõ xong, khoâng coøn taùi sinh nöõa, bieát nhö thaät. Tyø-kheo

kia ñaõ thaønh A-la-haùn. Tyø-kheo kia sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

Thöû thò ngaõ höùa, ngaõ thò bó sôû . Paøli, ñònh cuù: Netaö mama, nesohamasmi, na meso 21.

attaø'ti, "Caùi naøy khoâng phaûi laø cuûa toâi. Toâi khoâng phaûi laø caùi naøy. Caùi naøy khoâng phaûi laø töï ngaõ cuûa toâi." Ñeå baûn: Hoïc . Theo ngöõ caûnh döôùi, neân söûa laïi laø giaùc . 22.

23. Paøli, ñònh cuù: Evametaö yathaøbhuøtaö sammappaóóaøya passati, vò aáy baèng chaùnh trí maø thaáy nhö thöïc nhö vaäy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.